

Cenjene stranke,

V nadaljevanju vam predstavljamo odgovore na nekatera najbolj aktualna vprašanja o novostih, ki jih prinaša nova ureditev, pri čemer izpostavljamo, da se prispevek osredotoča le na ukrepe namenjene gospodarskim subjektom.

ZAKON O POMOČI GOSPODARSTVU ZARADI VISOKIH POVIŠANJ CEN ELEKTRIČNE ENERGIJE IN ZEMELJSKEGA PLINA (ZPGVCEP)

Upravičenci

Kdo je upravičenec po ZPGVCEP?

Upravičenec do pomoči za gospodarstvo je:

- pravna ali fizična oseba ali gospodarsko interesno združenje, ki je organizirana v skladu z ZGD-1,¹ ZZad,² ZGZ,³ ZRSin,⁴ oziroma pravna oseba zasebnega prava, ki je organizirana v skladu z ZZ⁵ ali ZDru-1,⁶ in
- je bila registrirana v Republiki Sloveniji za opravljanje gospodarske dejavnosti do vključno 30. 11. 2021.

Kdo ne more prejeti pomoči po ZPGVCEP?

Upravičenec ne more prejeti pomoči, če:

- ima registrirano glavno dejavnost v skupini K po standardni klasifikaciji dejavnosti (finančne in zavarovalniške dejavnosti) na dan 31. 10. 2022;
- se je zoper njega na dan oddaje vloge začel stečajni postopek ali postopek likvidacije;
- ima neporavnane dospelosti davčne obveznosti;
- ima nepredložene in neporavnane obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta v višini 1.000 eurov ali več;
- je ceno svojih proizvodov oziroma storitev dvignil za več kot 10 odstotkov zaradi dviga cen električne energije in zemeljskega plina;
- zanj veljajo sankcije, ki jih je sprejela Evropska unija zaradi ruske agresije nad Ukrajino; ali
- za obdobje od 1. 9. 2022 dalje ne more prejeti pomoči, če spada med naslednje odjemalce: gospodinjske odjemalce ali skupne gospodinjske odjemalce; osnovne socialne službe (izvajalci zdravstvene dejavnosti, dijaški in študentski domovi ter izvajalci socialnovarstvenih storitev institucionalnega varstva, vsi s stalno ali začasno nastanitvijo varovancev, ter zapori); vrtce, osnovne šole; zdravstvene domove, ki so priključeni na

¹ Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 s spremembami in dopolnitvami).

² Zakon o zadrugah (Uradni list RS, št. 97/09 s spremembami in dopolnitvami).

³ Zakon o gospodarskih zbornicah (Uradni list RS, št. 60/06 s spremembami in dopolnitvami).

⁴ Zakon o reprezentativnosti sindikatov (Uradni list RS, št. 13/93).

⁵ Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91 s spremembami in dopolnitvami).

⁶ Zakon o društvih (Uradni list RS, št. 64/11 s spremembami in dopolnitvami).

Member of Adrialia

Albania
Bosnia & Herzegovina
Bulgaria
Croatia
Kosovo
Montenegro
North Macedonia
Serbia
Slovenia

distribucijski sistem; male poslovne odjemalce; ali izvajalce gospodarske javne službe distribucije toplote, ki izvajajo distribucijo toplote ter za druge proizvajalce toplote za plin za proizvodnjo toplote za gospodinjske odjemalce.

Vrste pomoči za gospodarstvo

Kakšne vrste pomoči so na voljo za upravičence?

Vrste pomoči za upravičence so:

- enostavna pomoč za gospodarstvo;
- posebna pomoč za gospodarstvo;
- pomoč za energetske intenzivna podjetja.

Vse tri oblike pomoči se dodelijo v obliki nepovratnih sredstev (subvencij), pri čemer sme upravičenec uveljavljati le eno izmed vrst pomoči za gospodarstvo v skladu z ZPGVCEP.

Pomoči se lahko kumulira s pomočjo de minimis (Uredba 1407/2013, Uredba 1408/2013, Uredba 717/2014), drugimi dopustnimi pomočmi (Uredba 651/2014/EU, Uredba 702/2014/EU), pomočmi iz začasnega okvira COVID-19 (Sporočilo Komisije Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19), če se upoštevajo določbe o kumulaciji iz navedenih uredb in začasnega okvira COVID-19.

Pri izračunu najvišje skupne pomoči se poleg pomoči, ki jih prejme upravičenec, upoštevajo tudi pomoči, ki so jih prejela vsa podrejena in nadrejena podjetja upravičenca, ki delujejo kot en subjekt s skupnim virom nadzora.

Omejitve enostavne pomoči za gospodarstvo

Enostavna pomoč za gospodarstvo se podeli upravičencem, ki jih je prizadela kriza, in sicer v znesku:

- do 50 odstotkov upravičenih stroškov (višina mesečne pomoči = 50 % * upravičen strošek v upravičenih obdobjih) in
- ne več kot 500.000 EUR (skupaj z drugimi pomočmi, prejetimi v skladu z Začasnim okvirom), oziroma največ 62.000 EUR za upravičence iz primarne kmetijske proizvodnje in največ 75.000 EUR za upravičence iz sektorja ribištva in akvakulture.

Pomoč se dodeli do 31. 12. 2022.

Omejitve posebne pomoči za gospodarstvo

Posebna pomoč za gospodarstvo se podeli upravičencem, ki jih je prizadela kriza, in sicer v znesku:

- do 30 odstotkov upravičenih stroškov (višina mesečne pomoči = 30 % * upravičen strošek v upravičenih obdobjih) in
- ne več kot 2.000.000,00 EUR (skupaj z drugimi pomočmi, prejetimi v skladu z Začasnim okvirom).

Member of Adrialia

Albania
Bosnia & Herzegovina
Bulgaria
Croatia
Kosovo
Montenegro
North Macedonia
Serbia
Slovenia

Pomoč se dodeli do 31. 12. 2022.
Omejitve pomoči za energetska intenzivna podjetja
<p>Pomoč za energetska intenzivna podjetja se podeli upravičencem, če imajo izgubo iz poslovanja, pri čemer znašajo upravičeni stroški najmanj 50 odstotkov izgube iz poslovanja v istem obdobju, in sicer v znesku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - do 50 odstotkov upravičenih stroškov, kar se lahko poveča do 70 odstotkov upravičenih stroškov in - največ 80 odstotkov izgube iz poslovanja upravičenca in - ne sme presegati 2.000.000 EUR pomoči za gospodarstvo, pri čemer skupna višina pomoči na upravičenca ne sme presegati 25.000.000,00 EUR oziroma 50.000.000,00 EUR za upravičence iz določenih sektorjev (skupaj z drugimi pomočmi, prejetimi v skladu z Začasnim okvirom).
Kako se izračuna upravičen strošek?
<p>Formula za izračun upravičenega stroška:</p> $US = (p(t) - p(\text{ref}) \times 2) \times q(t)$ <p>Pri čemer pomeni:</p> <p>US = upravičen strošek v danem mesecu v upravičenem obdobju (v eurih);</p> <p>q = porabljena količina, to je število enot električne energije oziroma zemeljskega plina, ki jih je upravičenec nabavil pri zunanjih dobaviteljih kot končni odjemalec (v MWh);</p> <p>p = cena na enoto električne energije oziroma zemeljskega plina, ki jo je plačal upravičenec (v eurih/MWh) in ne vključuje vračil davkov in dajatev;</p> <p>t = dani mesec v upravičenem obdobju;</p> <p>ref = referenčno obdobje od vključno 1. 1. 2021 do vključno 31. 12. 2021;</p> <p>p(ref) = cena na enoto električne energije oziroma zemeljskega plina, ki jo je upravičenec plačal v povprečju v referenčnem obdobju od vključno 1. 1. 2021 do vključno 31. 12. 2021 (v eurih/MWh) in ne vključuje vračil davkov in dajatev.</p> <p>Za posebno pomoč za gospodarstvo in pomoč za energetska intenzivna podjetja količina zemeljskega plina oziroma električne energije, ki se uporabi za izračun upravičenih stroškov od 1. 9. 2022, ne sme presegati 70 odstotkov upravičenčeve porabe za enako obdobje v letu 2021.</p>
Dodatne omejitve
Ali obstajajo dodatne omejitve za uveljavljanje pomoči?
<p>Upravičenec, ki uveljavi pomoč za gospodarstvo po ZPGVCEP, v obdobju od uveljavitve ZPGVCEP ne sme v letu 2022 oziroma za leto 2022 izplačati dobička, kupiti lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačati nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu.</p>
Obdobje uveljavljanja
Za katero obdobje se lahko zaprosi za dodelitev pomoči?

Upravičenci smejo zaprositi za dodelitev pomoči za obdobje med 1. 6. 2022 in 31. 12. 2022 (Vlada lahko ukrepe podaljša).
Način uveljavljanja
<i>Kako se uveljavlja pomoč za gospodarstvo?</i>
Upravičenec mora oddati vlogo: <ul style="list-style-type: none"> - za celotno obdobje do vključno 15. 11. 2022, - elektronsko, prek aplikacije Javne agencije Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije (SPIRIT Slovenija) in - le za eno vrsto pomoči po ZPGVCEP.
<i>Kaj je potrebno predložiti z vlogo?</i>
V vlogi mora upravičenec: <ul style="list-style-type: none"> - opredeliti upravičeno obdobje pomoči za gospodarstvo, - navesti podatke o stroških električne energije in zemeljskega plina, ki so podlaga za izračun upravičenih stroškov, pri čemer se sme za mesece oktober, november in december 2022 navesti zgolj ocenjene stroške. Dejanske podatke (korekcijski postopek) se v aplikacijo vnese do 31. 1. 2023, pri čemer je za posebno pomoč za gospodarstvo ali pomoč za energetska intenzivna podjetja, ob tem potrebno predložiti tudi račune, dokazila o plačilu in druga dokazila o pravilnosti podatkov o dejanskih stroških. <p>Druge izjave in dokazila, ki jih je potrebno predložiti, so opredeljene v petem in šestem odstavku 8. člena ZPCVCEP. Za pomoč za energetska intenzivna podjetja je potrebno priložiti tudi odločbo ali drugo dokazilo davčnega organa, s katerim je upravičenec upravičen do vračila plačane trošarine ali oproščen plačila trošarine.</p>
Izplačilo pomoči
<i>Kdaj lahko pričakujemo izplačilo pomoči?</i>
Upravičencem bo izplačana pomoč v dveh delih: <ul style="list-style-type: none"> - za obdobje od junija do septembra 2022 do 31. 12. 2022 in - za obdobje od oktobra do decembra 2022 do 15. 3. 2022.
<i>Kaj storiti, če mi je bila izplačana višja pomoč od dejansko nastalih stroškov?</i>
Če upravičenec naknadno ugotovi, da mu je bila odobrena oziroma izplačana previsoka pomoč glede na dejansko nastale stroške ali da ni izpolnjeval pogojev za njeno pridobitev, o tem nemudoma oziroma najkasneje do 15. 1. 2023 pisno obvestiti SPIRIT Slovenija. Pristojni organ izda odločbo in naloži upravičencu, da vrne znesek neupravičeno prejete pomoči v 30 dneh od vročitve odločbe.
<i>Kaj storiti, če je prišlo do izplačila dobička, nagrad ali nakupa lastnih delnic oziroma poslovnih deležev v letu 2022 oziroma za leto 2022?</i>

Upravičenec mora o tem nemudoma oziroma najkasneje do 15. 1. 2023 pisno obvestiti SPIRIT Slovenija. Prejeta sredstva mora vrniti po vročitvi odločbe skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od dneva uveljavitve pravic iz tega zakona do dneva vračila.

ZAKON O POROŠTVU REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OBVEZNOSTI IZ NASLOVA KREDITOV, NAJETIH ZA ZAGOTAVLJANJE LIKVIDNOSTI NA ORGANIZIRANIH TRGIH ELEKTRIČNE ENERGIJE TER EMISIJSKIH KUPONOV IN OBVEZNOSTI IZ NAKUPA DODATNIH KOLIČIN ZEMELJSKEGA PLINA IZVEN TRGA EVROPSKE UNIJE (ZPKEEKP)

Upravičenci

Kdo so upravičenci po ZPKEEKP?

Upravičenci po ZPKEEKP so:

- HSE d.o.o.;
- GEN d.o.o., GEN-I d.o.o.; in
- GEOPLIN d.o.o. Ljubljana.

Ukrepi

Kakšni ukrepi so na voljo?

Za družbo HSE d.o.o.: poroštvo v višini 80 odstotkov obveznosti družbe iz naslova najetih kreditov, do skupne višine 800.000.000 EUR glavnice, ki se nanašajo na zagotavljanje električne energije.

Za družbo GEN d.o.o. in družbo GEN-I d.o.o.: poroštvo v višini 80 odstotkov obveznosti iz naslova najetih kreditov, do skupne višine 400.000.000 EUR glavnice, ki se nanašajo na zagotavljanje električne energije.

Za družbo GEOPLIN d.o.o. Ljubljana: poroštvo v višini 80 odstotkov obveznosti iz naslova prevzetih obveznosti iz kreditov, do skupne višine 400.000.000 EUR prevzetih obveznosti iz kreditov, za zagotavljanje likvidnosti, in izdanih bančnih garancij za nakup zemeljskega plina na trgih izven Evropske unije.

Pogoji

Pod kakšnimi pogoji daje Republika Slovenija poroštvo?

Pogoji za poroštvo so:

- sredstva se lahko črpajo v celoti ali v več obrokih, pri čemer se lahko črpan del kredita vrne pred skrajnim rokom vračila in se ga ponovno črpa, vendar skupna višina vsakokratnega črpanega kredita ne sme preseči maksimalne višine odobrenega zneska kredita;
- rok odplačila kreditov upravičencev je 31. 8. 2023;
- končna zapadlost prevzetih obveznosti iz naslova izdanih bančnih garancij za nakup zemeljskega plina na trgih izven Evropske unije je najkasneje 31. 12. 2025;

**Member of
Adriala**

Albania
Bosnia & Herzegovina
Bulgaria
Croatia
Kosovo
Montenegro
North Macedonia
Serbia
Slovenia

- stroški, povezani z najemom kredita, ne smejo presežati 0,5 odstotka vrednosti glavnice kredita;
- obrestna mera kreditov mora biti primerljiva obrestnim meram primerljivih kreditov z državnim poroštvom;
- premija, ki jo plačajo družbe za poroštvo Republiki Sloveniji, je vsaj tako visoka, da ustreza primerljivi poroštveni premiji, ki jo je mogoče najti na finančnih trgih.

Ali obstajajo dodatni pogoji za izdajo porošstva?

Upravičenci ne smejo izplačati dobička, izvesti nakupa lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev ali izvedbe izplačila nagrad poslovodstvu v času od sklenitve poroštvene pogodbe do prenehanja pravice upnika do unovčitve porošstva oziroma do poplačila regresnega zahtevka upravičenca.

Ali je potrebno zagotoviti kakšno zavarovanje za poroštvo Republike Slovenije?

Upravičenci z Republiko Slovenijo sklenejo pogodbo o zavarovanju porošstva z menicami in o plačilu premije za izdano poroštvo, ki jo podpiše minister, pristojen za finance. Republika Slovenija v primeru izpolnitve poroštvene obveznosti po ZPKEEP zahteva povrnitev plačanega zneska skupaj z obrestmi od dneva plačila in vsemi stroški, ki so v zvezi s tem nastali.

ZAKON O UKREPIH ZA OBVLADOVANJE KRIZNIH RAZMER NA PODROČJU OSKRBE Z ENERGIJO (ZUOKPOE)

Ukrepi za upravljanje povečanega tveganja na področju delovanja elektroenergetskega in plinskega sistema

Kateri ukrepi so predvideni v primeru povečanega tveganja pri oskrbi z energijo?

Predvideni ukrepi v primeru predvidenih ali dejanskih motenj so:

- razglasitev nižje ali višje stopnje tveganja pri oskrbi z energijo;
- odstop od zahtev in pogojev iz okoljevarstvenih dovoljenj glede določene vrste goriva, parametrov njegove kakovosti, omejitve glede števila ur obratovanja za posamezno vrsto goriva ter s tem povezanih mejnih vrednosti emisij, v času razglašene višje stopnje tveganja pri oskrbi z energijo, vendar največ 1 leto od prvega obvestila upravljavca;
- v času razglašene višje stopnje tveganja pri oskrbi z energijo, se v obdobju med 1. 10. 2022 in 30. 4. 2023 pri obratovanju Nuklearne elektrarne Krško lahko odstopi od mejne vrednosti emisijskega deleža oddane toplote po okoljevarstvenem dovoljenju, ter odstopi od predpisane temperature Save.

Ali ima upravljavec naprave pri odstopanju od predpisov kakšno obveznost?

Da, obveznosti upravljavca so:

- če upravljavec naprave nadomesti obstoječe gorivo z drugo vrsto goriva, mora najpozneje v roku 48 ur, po elektronski pošti obvestiti Ministrstvo za okolje in prostor in Inšpektorat za okolje in prostor o odstopanjih od predpisov;

Member of Adrialia

Albania
Bosnia & Herzegovina
Bulgaria
Croatia
Kosovo
Montenegro
North Macedonia
Serbia
Slovenia

- v 3 mesecih po izvedeni nadomestitvi goriva mora izvesti prve merite in rezultate poslati Ministrstvu za okolje in prostor;
- Nuklearna elektrarna Krško mora zagotavljati stalne meritve temperature Save ter izvajati dodatne ukrepe za zagotovitev čim manjših škodljivih posledic na okolje.

Ali lahko upravičenec po prenehanju višje stopnje tveganja pri oskrbi energije uporablja nadomestno gorivo?

Upravljavca naprave, ki obratuje na podlagi okoljevarstvenega dovoljenja in namerava tudi po prenehanju višje stopnje tveganja pri oskrbi z energijo v napravi uporabljati nadomestno gorivo, mora na Ministrstvo za okolje in prostor, v 6 mesecih od prvega obvestila o uporabi nadomestnega goriva, vložiti vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja.

Ukrepi za zanesljivo oskrbo z energijo

Kateri ukrepi so predvideni za zanesljivo oskrbo z energijo?

Predvideni ukrepi so:

- obveznost skladiščenja plina v obsegu, ki je enak vsaj 15 odstotkom povprečne letne dobave plina bilančne skupine v zadnjih petih koledarskih letih pred tekočim letom;
- izjema od doseganja kazalnikov učinkovitosti sistema daljinskega ogrevanja, ki kot gorivo uporabljajo plin, za čas razglašene višje stopnje tveganja;
- dolžnost oblikovanja obveznih rezerv nafte in naftnih derivatov v času razglašene nižje stopnje tveganja pri oskrbi z energijo;
- v primeru razglašene višje stopnje tveganja in če je plin potrebno zamenjati z naftnimi derivati, se lahko obvezne rezerve nafte in naftnih derivatov znižajo od zakonsko predvidenih.

Ukrepi za zmanjševanje uvozne odvisnosti

Kateri ukrepi so predvideni za zmanjševanje uvozne odvisnosti?

Predvideni ukrepi so:

- skupnostna samooskrba in projekti za proizvodnjo električne energije iz sončne energije gospodarskih družb, v katerih ima država ali lokalna skupnost kapitalsko naložbo;
- omejitev temperature zraka v javnih stavbah in stavbah, kjer se zadržuje javnost, v času razglašene stopnje tveganja pri oskrbi z energijo in še največ eno leto po izteku razglasa, upoštevajoč vladno uredbo;
- zmanjšanje rabe osvetljevanja v času razglašene stopnje tveganja pri oskrbi z energijo in še največ eno leto po izteku razglasa;
- prostovoljno zmanjšanje odjema plina v obdobju med 1. 10. 2022 in 31. 3. 2023 za vsaj 15 odstotkov v primerjavi s povprečno porabo v preteklih petih letih, pri čemer ukrep velja do 31. 8. 2023;
- ukinitvev podpor za nove proizvodne naprave v soproizvodnji električne energije in toplote z visokim izkoristkom na zemeljski plin;
- odstop od obveznega priklopa na plin, če odjemalec dokaže, da se bo ogreval na obnovljive vire.

Ali obstajajo kakšne spodbude za prostovoljno zmanjšanje odjema plina?

**Member of
Adriala**

Albania
Bosnia & Herzegovina
Bulgaria
Croatia
Kosovo
Montenegro
North Macedonia
Serbia
Slovenia

Končni odjemalec, ki trajno zmanjša porabo plina, je upravičen do sorazmernega povračila prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov energije ter v soproizvodnji z visokim izkoristkom za plin.

Končni odjemalec zmanjšanje dokazuje z vlogo družbi Borzen, d.o.o. do 30. 6. 2023.

Ukrepi za zmanjševanje pritiskov na cene zaradi volatilnosti energetskih trgov

Kakšni ukrepi so predvideni za zmanjševanje pritiskov na cene zaradi volatilnosti energetskih trgov?

Predvideni ukrepi so:

- končni odjemalci so oproščeni plačila pogodbene kazni (oziroma podobnega instituta) niti niso odškodninsko odgovorni, če porabijo manj plina kot je bilo dogovorjeno v pogodbi o dobavi do vključno 31. 12. 2023;
- končni odjemalec, ki je odklopljen, za čas odklopa ne plača omrežnine v obdobju do vključno 31. 12. 2023;
- distributerji toplote morajo cenike oblikovati na način, da odražajo ceno plina, ki ga kupujejo na podlagi predpisov o kontroli cen;
- plačilo za koncesijo rabe vode za proizvodnjo električne energije za leta 2022 do 2025 se določi v enaki višini na enoto proizvedene električne energije, kot jo je koncesionar plačeval v letu 2020 za (i) izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save, (ii) rabo reke Drave, (iii) gospodarsko izkoriščanje vode Soče, Idrijce in Bače ter (iv) za proizvodnjo električne energije v hidroelektrarnah HE Moste, HE Mavčiče in HE Medvode;
- neposredni nakup električne energije za pokritje izgub od proizvajalcev, ki so v 100 odstotni lasti Republike Slovenije;
- do vključno 31. 12. 2025 se naloži sistemskemu operaterju, da za ponudnike storitev izravnave postavi zamejitev ponudbe za izravnalno energijo avtomatske rezerve za povrnitev frekvence na način, da ponudniki storitev izravnave ne ustvarjajo neupravičenih dobičkov.

ZAKON O NUJNEM UKREPU NA PODROČJU DAVKA NA DODANO VREDNOST ZA OMILITEV DVIGA CEN ENERAGENTOV (ZNUDDVE)

Začasen odstop od določb ZDDV-1

Kaj predvideva ukrep začasnega odstopa od določb ZDDV-1?

Ne glede na 41. člen ZDDV-1,⁷ se DDV obračunava in plačuje po nižji stopnji 9,5 odstotka od davčne osnove za naslednje dobave:

- električno energijo iz tarifne oznake 2716 00 00;
- zemeljski plin iz tarifnih oznak 2711 11 00, 2711 21 00 in 2711 29 00;
- daljinsko ogrevanje, uvrščeno v šifro standardne klasifikacije dejavnosti D/35.30 (storitev daljinskega ogrevanja, ne pa tudi hlajenja);

⁷ Zakon o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 s spremembami in dopolnitvami).

Member of Adriala

Albania
Bosnia & Herzegovina
Bulgaria
Croatia
Kosovo
Montenegro
North Macedonia
Serbia
Slovenia

- les za kurjavo iz tarifne oznake 4401 (sem se uvrščajo oblike nepredelanega lesa, tj. hlodi, polena, veje... in predelanega lesa, tj. peleti, žagovina...).

Dodatni pogoj je, da se dobavljeno blago uporablja za ogrevanje in ne, primeroma, za pogon tovornjakov in drugih vozil (dobava utekočinjenega zemeljskega plina).

Koliko časa velja ukrep začasnega odstopa od določb ZDDV-1?

Ukrep velja od 1. 9. 2022 do vključno 31. 5. 2022.

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSKRBI S PLINI (ZOP-A)

Nadomestna oskrba s plinom

Kaj pomeni nadomestna oskrba s plinom?

To je oskrba s plinom upravičencev, ki so priključeni na distribucijski sistem, če:

- jim preneha veljavnost pogodbe o dobavi plina zaradi ukrepov, ki so posledica insolventnosti ali nelikvidnosti dobavitelja; ali
- iz drugega razloga dobavitelj izgubi status člana bilančne sheme (tj. izbris člana bilančne sheme iz sodnega registra, izrečena prepoved opravljanja dejavnosti članu bilančne sheme, izdaja inšpekcijske odločbe, s katero se članu bilančne sheme onemogoči delovanje na trgu s plinom, sporazumna razveza ali odstop od bilančne pogodbe oziroma pogodbe o izravnavi), pri čemer mora o tem dejstvu nosilec bilančne skupine obvestiti operaterja prenosnega sistema.

Kdo je upravičenec do nadomestne oskrbe s plinom?

Upravičenci (odjemalci osnovne oskrbe) so *inter alia*:

- mali poslovni odjemalci in
- zaščiteni odjemalci (to so vrtci, osnovne šole, zdravstveni domovi, distributerji toplote za daljinsko ogrevanje v napravah, ki ne morejo preiti na drugo gorivo ali vir toplote kot plin, v obsegu, kolikor dobavljajo toploto gospodinjstvom in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnim ali javnoupornim službam, in osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem in niso izobraževalne ali javnoupornne službe).

Kdo mora zagotoviti nadomestno oskrbo s plinom upravičencem?

Operater distribucijskega sistema brez prestopnih rokov zagotovi dobavitelja nadomestne oskrbe upravičencem ter nemudoma s tem seznaniti tudi dobavitelja nadomestne oskrbe, če upravičenci do prenehanja veljavnosti obstoječe pogodbe o dobavi plina ne zamenjajo dobavitelja.

Ali imajo upravičenci kakšne obveznosti?

Da, v treh mesecih od začetka izvajanja nadomestne oskrbe mora upravičenec skleniti pogodbo o dobavi z novim dobaviteljem in o tem obvestiti dobavitelja nadomestne oskrbe. S sklenitvijo

**Member of
Adriala**

Albania
Bosnia & Herzegovina
Bulgaria
Croatia
Kosovo
Montenegro
North Macedonia
Serbia
Slovenia

pogodbe o dobavi z novim dobaviteljem ali po treh mesecih od začetka izvajanja nadomestne oskrbe se šteje, da je pogodba o nadomestni oskrbi s plinom odpovedana.
<i>Kakšna je cena plina dobavitelja nadomestne oskrbe?</i>
Cena plina za nadomestno oskrbo je lahko višja od tržne cene za dobavo plina primerljivemu odjemalcu, vendar ne sme presegati mejne nakupne cene plina na izravnalnem trgu, ki jo objavi operater prenosnega sistema, povečane za 25 odstotkov.
Osnovna oskrba s plinom
<i>Kaj pomeni osnovna oskrba s plinom?</i>
To je oskrba s plinom, ki jo morajo zagotavljati vsi dobavitelji za upravičence in upravičence, ki nimajo sklenjene pogodbe o dobavi plina.
<i>Kakšne obveznosti imajo dobavitelji pri osnovni oskrbi s plinom?</i>
Dobavitelj: <ul style="list-style-type: none"> - mora upravičencem zagotoviti ponudbo za osnovno oskrbo in - ne sme zavrniti osnovne oskrbe s plinom.
<i>Kakšna je cena pri osnovni oskrbi s plinom?</i>
Cena plina za osnovno oskrbo je lahko višja od tržne cene plina za primerljive nove odjemalce dobavitelja, vendar največ 20 EUR/1MWh.
Zmanjšanje ali prekinitev odjema plina
<i>Kdo je upravičenec?</i>
Končni odjemalec, ki mu je bil zmanjšan ali prekinjen odjem plina zaradi ukrepov po ZOP.
<i>Kaj lahko zahteva upravičenec?</i>
Upravičenec lahko od svojega dobavitelja plina zahteva nadomestilo dela stroškov, ki lahko nastanejo ob prehodu na uporabo nadomestnih tehnologij, ki za obratovanje uporabljajo alternativne energente oziroma vire energije, in sicer največ do višine, ki se določi v skladu z metodologijo za izračun nadomestila ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema. ⁸

⁸ Akt o metodologiji za izračun nadomestila ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina (Uradni list RS, št. 136/22).

UREDBA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI UREDBE O DOLOČITVI CEN ELEKTRIČNE ENERGIJE

Kdo je upravičenec?

Upravičenci so *inter alia* mali poslovni odjemalci in odjemalci električne energije v skupnih prostorih večstanovanjskih stavb in skupnih prostorov v mešanih večstanovanjsko-poslovnih stavbah.

Kakšni so pogoji, ki jih mora izpolnjevati upravičenec?

Mali poslovni odjemalec mora izpolnjevati naslednja pogoja:

- skupna priključna moč vseh njegovih merilnih mest je enaka ali manjša od 86 kW in
- za merilna mesta je bilo izdano soglasje do vključno 21. 7. 2022, oziroma če gre za novogradnjo mora biti soglasje izdano od 22. 7. 2022 dalje.

Kolikšna je najvišja dovoljena drobnoprodajna cena na enoto brez DDV?

Za porabo v skupnih prostorih večstanovanjskih stavb in skupnih prostorih v mešanih večstanovanjsko-poslovnih stavbah znaša:

- za višjo dnevno tarifno postavko 0,11800 EUR/kWh,
- za nižjo dnevno tarifno postavko 0,08200 EUR/kWh,
- za enotno dnevno tarifno postavko 0,09800 EUR/kWh.

Za odjemalce s priključno močjo enako ali manjšo od 43 kW, ki niso gospodinjski odjemalci, znaša:

- za višjo dnevno tarifno postavko 0,13800 EUR/kWh,
- za nižjo dnevno tarifno postavko 0,09900 EUR/kWh,
- za enotno dnevno tarifno postavko 0,12400 EUR/kWh.

Do kdaj velja uredba?

Uredba velja do 31. 8. 2023.

Ali obstajajo dodatne obveznosti dobaviteljev?

Dobavitelji v času uporabe uredbe ne smejo:

- prenehati z dobavo električne energije upravičencem;
- odkloniti sklenitve pogodbe o dobavi z novimi odjemalci, ki so upravičenci iz uredbe.

Ali smejo upravičenci zamenjati dobavitelja?

Da.

Member of Adrialia

Albania
Bosnia & Herzegovina
Bulgaria
Croatia
Kosovo
Montenegro
North Macedonia
Serbia
Slovenia

UREDBA O DOLOČITVI MEHANIZMA OBLIKOVANJA CENE ELEKTRIČNE ENERGIJE ZA POSLOVNE ODJEMALCE

Kdo je upravičenec?

Upravičenci so poslovni odjemalci, ki niso upravičeni do ukrepov iz Uredbe o spremembi in dopolnitvi Uredbe o določitvi cene električne energije.

Kakšen ukrep je na voljo upravičencem?

Uredba določa mehanizem oblikovanja najvišje dovoljene drobnoprodajne cene električne energije za poslovne odjemalce v pogodbah o dobavi (celotne ali delne količine) električne energije v letu 2023, pri čemer so pogodbe sklenjene do vključno 31. 12. 2022.

Kolikšna je najvišja dovoljena cena odjema električne energije (v EUR/MWh)?

Formula za izračun cene višje dnevne tarifne postavke je:

$$C(VT) = 0,49892 \times EEX(\text{base}) + 0,59022 \times EEX(\text{peak}) + C(\text{dob})$$

Formula za izračun cene nižje dnevne tarifne postavke je:

$$C(MT) = 1,45128 \times EEX(\text{base}) - 0,50637 \times EEX(\text{peak}) + C(\text{dob})$$

Pri čemer pomeni:

- C(VT): cena za višjo dnevno tarifno postavko;
- C(MT): cena za nižjo dnevno tarifno postavko;
- EEX(base): Best Ask cena letnega termiskega produkta pasovne energije na nemški terminski borzi EEX (German Power Futures Cal-23 Base), ki velja v trenutku, ko dobavitelj upravičencu odda ponudbo za določitev cene;
- EEX(peak): Best Ask price cena letnega termiskega produkta trapezne energije na nemški terminski borzi EEX (German Power Futures Cal-23 Peak), ki velja v trenutku, ko dobavitelj upravičencu odda ponudbo za določitev cene;
- C(dob): strošek dobavitelja, ki znaša največ 10 EUR/MWh (brez DDV). Dobavitelju se prizna strošek največ v tej višini, ne glede na njegov dejanski strošek. Strošek dobavitelja vključuje stroške odstopanj in izravnave ter vse ostale stroške, ki jih ima dobavitelj z oskrbo reguliranim segmentom odjemalcev, in niso neposredno vezani na nabavo električne energije (zaposleni, poštni stroški, licence za trgovanje ...).

Za kakšno količino odjema električne energije je dolžan dobavitelj ponuditi zgornjo ceno?

Količina odjema ne sme presegati 90 odstotkov porabe upravičenca za:

- enako obdobje v letu 2021;
- če na merilnem mestu v enakem obdobju leta 2021 ni bilo porabe, se upošteva povprečno porabo tega merilnega mesta v enakem obdobju v letih 2018, 2019 in 2020; oziroma
- če gre za merilno mesto, za katerega je bilo izdano soglasje za priključitev šele v letu 2021 ali 2022, se za posamezen obračunski mesec v letu 2023 upošteva povprečno mesečno porabo v letu, v katerem je bilo izdano soglasje za priključitev.

Member of Adriala

Albania
Bosnia & Herzegovina
Bulgaria
Croatia
Kosovo
Montenegro
North Macedonia
Serbia
Slovenia

Kakšne obveznosti ima dobavitelj električne energije?

Dobavitelj mora:

- pri sklepanju pogodbe za dobavo maksimalno količine odjema električne energije upoštevati ceno, kot je določena zgoraj;
- pri dobavi preostale količine odjema električne energije kot dober gospodar poskrbeti, da ponudi in sklene pogodbo o dobavi za tržno ceno;
- nadaljevati z dejavnostjo dobave upravičencem, če je pričel z dobavo od 30. 11. 2022 dalje; in
- na zahtevo upravičencev posredovati ponudbo in na njeni podlagi skleniti pogodbo o dobavi pod zgornjimi pogoji.

UREDBA O DOLOČITVI CEN ZEMELJSKEGA PLINA IZ PLINSKEGA SISTEMA

Kdo je upravičenec?

Upravičenci so *inter alia* osnovne socialne službe, vrtci, osnovne šole, zdravstveni domovi, mali poslovni odjemalci ter izvajalci gospodarske javne službe distribucije toplote in drugi proizvajalci toplote na plin za proizvodnjo toplote za gospodinjke odjemalce.

Kolikšna je najvišja dovoljena drobnoprodajna cena na enoto brez DDV?

Najvišja dovoljena drobnoprodajna cena zemeljskega plina za:

- osnovne socialne službe, vrtce, osnovne šole, zdravstvene domove in za male poslovne odjemalce: 0,079 EUR/kWh;
- za distributerje toplote, ki potrebujejo zemeljski plin za proizvodnjo toplote za gospodinjke odjemalce: 0,073 EUR/kWh.

Najvišja dovoljena drobnoprodajna cena zemeljskega plina za nadomestno in osnovno oskrbo z zemeljskim plinom za:

- osnovne socialne službe, vrtce, osnovne šole, zdravstvene domove in za male poslovne odjemalce: 0,079 €/kWh.

Do kdaj velja uredba?

Ta uredba velja do 31. 8. 2023.

Ali obstajajo dodatne obveznosti dobaviteljev?

Dobavitelji:

- ne smejo prenehati z dobavo zemeljskega plina odjemalcem, ki so upravičenci po uredbi;
- morajo tem odjemalcem na njihovo zahtevo dati ponudbo za dobavo zemeljskega plina in skleniti pogodbo o dobavi.

Ali smejo upravičenci zamenjati dobavitelja?

Da.

**UREDBA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH UREDBE O OBLIKOVANJU CEN DOLOČENIH
NAFTNIH DERIVATOV**

Kaj je predmet sprememb in dopolnitev uredbe?

Predmet sprememb in dopolnitev:

- formula za izračun povprečne 14-dnevne prodajne cene tekočega obdobja brez dajatev (v nadaljnjem besedilu: **modelska cena naftnega derivata**) za NMB-95 in dizel;
- formula za izračun modelske cene mineralnega naftnega derivata v EUR/liter;
- formula za izračun dodatka biokomponente v EUR/liter za NMB-95 in dizel;
- formula za izračun povprečne 14-dnevne prodajne cene tekočega obdobja brez dajatev za ekstra lahko kurilno olje (KOEL); in
- postopki delovanja mehanizmov za uporabo oziroma izračun zgornjih formul.

* * * * *

V odvetniški družbi aktivno spremljamo dogajanje, povezano z energetske krizo. Kot doslej, smo vam na voljo po elektronski pošti info@kbp.si ali telefonu 012445500, seveda pa so vam na voljo tudi odvetniki, s katerimi vsakodnevno sodelujete.

Odvetniška družba Kavčič, Bračun in partnerji, o.p., d.o.o.

Ljubljana, dne 21. 12. 2022

Vse informacije, vsebovane v tem dokumentu, so pridobljene iz javno dostopnih virov oziroma iz drugih virov, za katere se predvideva, da so verodostojni. Ta dokument je pripravljen zgolj v splošno informacijo in ni nadomestilo za pravno svetovanje. KBP ne jamči za točnost informacij in ne prevzema odgovornosti za kakršnokoli škodo oziroma stroške v povezavi z vašo morebitno uporabo v tem dokumentu navedenih informacij ali zanašanje nanje.

**Member of
Adriala**

Albania
Bosnia & Herzegovina
Bulgaria
Croatia
Kosovo
Montenegro
North Macedonia
Serbia
Slovenia

